

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De Uinculis s[an]cti Petri. ser. lvijj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

In festo scti Petri ad vincula

It. Sardis interpretat pulchritudo principa
tus ecce viginitas: que obtrinet principatu:
vt dicit rē. Ecce quare Barthia dicit do/
minās: q̄ fuit virgo. Ido dicit principū
euangelij. Vultier quedā Barthia noie
i. dominās corpori suo: excepti chylus in
domo sua. s. p̄strū imitatione. ¶ Que/
stio est hic q̄ Barthia seruauit virgini/
tate cuz Baria idoz sua fuerit ita inbo/
nēstia: cū essent equaliter pulchre diuites
t iuuenes: nō tīmetes post mortē parē/
tum: Rñ. p̄supposita diuina ordinatioe
Non inuenio aliam rōnem nisi infirmita/
tes. Nam vt ait Amb. Vultier illa que
patiebat fluxū sanguinis duodecim ānis
de qua. Bar. it. fuit Barthia: q̄ infir/
mitas facit rita in mlīere. Primo facit eā
perdere coloꝛē. Scdo facit eam fastidio/
sam sibi ipsi. Tercio facit eā feridā: quā
in firmitate habuit immediate post mortē pa/
rentū rē. Ideo Eccl. xj. Valitia vni ho/
rē: obliuione facit luxurie maxime. Nota
malicia. i. infirmitas. Vni? hore: q̄ rem/
p̄spiciens respectu eternitatē nō est nisi
vna hora. Volut rē. Infirmitas ē pa/
tientiē suffereda est. Nam qñ mlīer est clau/
da: vel habet perlam in oculo: nō curat
portare perlas in vestib: qñ sunt lane va/
gizant mlīeres: sed supueniente febre rē.
pone in practica. Dicit exemplū brē Petro/
nelle: quā cum brūs Pet? aplūs genitor
suis sciret eam p̄cupisā p̄ pluribz rogantē
chīm q̄ mitteret sibi febre rē. Ideo Ecclē
xxj. Infirmitas grauis sobria facit anti/
mā rē. ¶ Dico ledo pietas primalis. i. i.
elemosynis corporibz t spūalibz: que tan/
git cū dō scdo Barthia. i. puocans seu ir/
ritans fm̄ interpretationē hebraicā sc̄i ele/
mosyna irritat diaboli ad pugna: t bec ē
melio: q̄ prima. Auctoritas. Exerce te/
ipm̄ ad pietatē. Nam corporalis exercitatio
ad modicū vtilis est pietas aut ad oīa va/
let: p̄missione habens vite q̄ nunc est t fu/
ture. j. Cor. iij. Corporalis exercitatio est
tesuma. cilitia: vigilie rē. que p̄sunt soluz
sibi: sed pietas p̄dest sibi t alijs. Dic quō
brā Barthia dedit se elemosyne ad chīm
t discipulos suos: recipiēdo eos in domo
sua: idco debet hōspita chī. Irē post a/
scensionē chylit vendidi omnia t posui p̄
cū ad pedes apostolor: vt diuideret pa-

perib? Ecce opera pietatis corpora. De
spualibus aut dicit qd cum ppter exiliū iret
ad puincia dicit ex vna pte r Maria ma
gdalene ex alia: cōuerterunt totā puincia
ad fidem chrī. Pre tūc de dracōne quē in
terfecit. Item post dicit vni auiōne cū ibi
pōdicasset in quadaz platea magna: vbi
mō cōuen? pōdicatoz: quidā iuuenis vo
les ire ad pōdicatōne suā: volēs trāsire na
tādō p Rodanū flūmibus est: quē beata
Martha post tridū inuenit iultrauit r
baptizā? est rē. Jō dē euangeliū Mar
tha aut sarragebat circa frequē ministē
rē. itam corpale qd spūale. Dicit rē
qlibet debet vacare saluti sue r primi in
struēdo q̄s iulendo pōdicādō rē. Qui fecer
it r docuerit hic mag? vocabit in regno
celoz. Mar. v. Ho. Qui fecerit primo r
docuerit postea rē. Dic v t expedit. Ar
de tibi r electiō: exhortatiō rē docuē:
noli negligere gratiā dei q̄ data est tibi. j.
Tim. iij. rē. C. Dico tertio q̄ tangit vbi
gratia psonalis cū dicit sollicita es. Nā p
sone in dignitate existēdes dñe est sollici
te. Ro. xij. Qui p̄st in sollicitudinē. p̄st
Habuit aut brā Martha duplicē dignit
tate. Primo in s̄ mūdo: qz postq̄ vni p̄
cauit fecit vni monasteriū in Tarascone
vbi sollicitē p̄stuit monialibz r magna o
bseruatiā religionis viuētibz rē. Sed in
futuro mūdo p gloriā. Dicit? mortē p̄ci
sam: r quō chris r bris Fronton? fecer
exēgas corpis ipsi? rē. Digna dignitas
fuit. De nulla sc̄ra legit hoc: nisi de virgī
ne Maria r Marthe rē. Dicit. Si
volum? dimittere p̄cā r ierire dō boi
noziabit nos rē. Quicūqz honorificauerit
me gloriificabo eum. Qui autē cōremnū
me erunt ignobiles. j. Reg. ij.

In festo sancti Petri aposto-
li ad vincula. Sermo lviij.

Dominus eri
puit me d manu herodis Act.
Ej. Tria festa sunt in anno de
bis Petro. Primo hodie. Secdo de cathe
dra. Tertio de morte zc. Hodie pdicabo
de pmo. Salutes virgo zc. ¶ Pro funda
mēto smonis in q agis de Petro qui fuit
crept? a onio de manu herodis: p que po

trū in sensu morali intelligit hō q̄ grā dei opitularē fuit a pctō erept⁹: q̄nt de iustificatiōe ipi⁹ hoīs pctōis theologicā q̄o.

¶ Querit vtz ad iustificatiōe impij re grā pueris volūtaris etus ad deū. Ar/ gūit q̄ nō h̄. iij. Re. c. iij. de Salomoni dormienti ifudit fapiaz: q̄ a fili pctōi doz/ miteri pōt infundere grāz: sed grā est iusti tie forma: q̄ sine aliq̄ pueris volūtaris ad deū pōt impi⁹ iustificari. igit. In op/ positū. Non respēder silitudo solis in spe culo: nisi facies ei⁹ puerat ad solē: q̄ silit grā q̄ est silitudo solis iustitie nō respēdet in ania: nisi facies ei⁹ ad deū couersa fuerit p volūtarē. Lū q̄ sine grā nō possit iustificari impi⁹ pueris volūtaris ad deū req̄rit ad iustificatiōe. Et sic q̄stio māet p vtraz pre dubia. **¶** Ad q̄stionē rēden dū est: fm Rich. in. iij. dist. xvj. ar. iij. q. j. q̄ sicut de rōe pcti puenit loq̄ duplici⁹ aut de lege cōmuni: aut de pūlegio spēali: sic etiā de iustificatiōe sic loquēdo mō scdo de remissiōe pcti de pōsser remittere pcti carū abiq̄ omī satisfactiōe: sic loquēdo de iustificatiōe mō scdo de pōsser impiū iu stificare sine pueris volūtaris ei⁹ ad deū pcedente: sed loquēdo de iustificatiōe de le ge cōi: sic dico q̄ ad h̄ q̄ corp⁹ forme per aiam inesse nature/ op̄ter corp⁹ p naturā disponi prius ordine nature q̄ infundat aia a creatore: sic ad h̄ q̄ aia adulti for/ me p iustificatiōe inesse grē/ op̄ter pce/ dere pueris volūtaris ad deū p̄p̄t nā q̄ pueris disponat aia ad suscepiōe grē q̄ fo/ malit iustificat. Et ad argumētū dī: q̄ nō est sile de grā q̄ pncipalit aspiciat affe ctū libez q̄ cogi nō pōt: r de sapia q̄ respit/ at intellectū q̄ cogi pōt: r iō mag⁹ req̄rit volūtaris dispositiō ad suscepiōe grē q̄ sapie. Vel pōt dici: q̄ tunc Salomō rece pit sapiam non fm legē cōem: sed fm legē spēalem r pūlegiā. Vel pōt dici alit q̄ ad ei⁹ suscepiōe se disposuerat in vigila do. Pctōes igit ad illā suscepiendā dūt se disponere: vt de eos eripiat de manu he/ rodis. s. diaboli sic eripuit sc̄m Petri d q̄ sic sermo iuxta vba passump̄a. De mare ria hodiernē festiuitat⁹ volo p̄dicare r da re tres declaratiōes. Vel alit diuide: q̄ p mō vidēda est expositiō historica r lralis. Scdo tropologica r moral. De pma dic

vt. j. p. j. Scdam subdiuide in duas. Nā pmo videndū qd significet Petri vincla/ tio. Scdo qd fecer ei⁹ liberatio. De primo dic: vt. j. in. ij. pre fmōis: de tertia dic: vt i P̄ia igit erit historica r lralis (tertia Scda erit allegorica r figuralis, Tertia erit tropologica r moralis. **¶** Et pro q̄libet pōt dici thema. Dñs rē. Scdm pma declaratiōe pōt dicere thes ma b. Pe. Scdz scdz: aia brā q̄ est i glia Dñs eripuit me d manu herodis. i. diabo li. Scdm tertia: pōt dicere thema psona que a pctis conuerſa est ad statum gratie. Dñs eripuit me de manu herodis. i. pcti. **¶** Dico primo rē. Historica r lralis rē. Dic historā rē. Dic quō fuerūt tres hero des rē. Un⁹ xpus. Alcolonita necat pue ros: Antipa Joānem: Agrippa Jacobū claudēs incarceratione Petri. Iste autē hero/ des q̄ cepit Petri vocabat herodes agrip pa rē. Nota rōne q̄ cepit ipm: q̄ d̄ ter/ tus. Vides aut q̄ placeret Iudeis appo/ sūt apprehendere r petri. Nota hic tria pū cta. Primū incarceratione. Scdm ecclie ozo. Tertium ozonis exauditiō siue liberatio. Nota i iudices r dños r rectores: q̄ vt pla ceat alicui vt p̄lo faciunt i iustitiā. Sic fecit Pilat⁹ rē. Jo David. De dissipay uit ossa eoz: q̄ ho. pla. p̄su. sūt. q. sp̄e. eos. Nota Ossa eoz. i. bona rpalia q̄b hoies sustentant: sic corp⁹ ex ossib⁹ r h̄ in hoc mū do. Sed qd in futuro: Rndit: p̄fusi sunt. Rō. qm de sp̄euit eos: q̄ pcti⁹ sanguis chri in finitū valoris nō valebit ad saluan dū eos. iō herodes volēs placere iudeis i/ cidit in hac dānationē rē. Sed de puidit Nā d̄ tēxt⁹. Peti⁹ quidē seruabat incar/ cere. Dñs autē fiebat sine intermissione ab ecclia ad deū. p eo. Un⁹ etiā brā p̄go o/ rabat p eo r alie sc̄e mlieres rē. Nota hic quō debem⁹ orare p platis nr̄is r domi/ nis rpalib⁹ rē. q̄ maluz capitis tangit oia mēbra. Exemplū d David: p̄pter cui⁹ pec carū in nūeratione p̄li cōmissum tor⁹ po pulus punit⁹ est rē. y. Re. xliij. Jo Apl⁹ Obsecro igit primū oim fieri obsecratio/ nes/ ozones/ postulationes: r grāz actio nes: p omnibus hominib⁹/ pro regibus et omnibus qui in sublimitate cōstituti sunt vt quietā r trāquillā vitam agam⁹ rē. vlt q̄ saluos fieri. j. Lū. ij. Scdo modo vlt

In festo sancti Petri ad vincula

deam? quod fuit implere ozo ipsoz zc. Dic
historiaz. Epoterat dicere brūs Petrus
Dirupisti vincula mea tibi sacrificabo ho
stia lau. zc. Et quod hoc festū fuit trasmu
tatiū z institutiū p festo qd fiebat p victorijs
Octavianī zc. Secda declaratio erit al
legorica et figuralis. Et nota q in pdicta
historia sūt q̄tuor puncta. Primū quid si
gnificat carcer. Scdm quid significat illi
duo milites inter q̄s Petrus erat victus.
Tertium quid significat ille due catene.
Quarto qd significat q̄tuor quaterniones
militū. De primo dico q carcer signifi
cat statū p̄cti mortalis. Rō q carcer habz
vij. p̄ditiones. vij. p̄ctā mortalia res̄entan
tes. P̄tia p̄ditio carceris ē: qz est tenebros.
Ecce supbia. qz nō p̄siderat hō suā miserā
am z vilitatē. Ecce. x. Quid supbis terra
z cinis. Versus. Forma z fauor populi zc.
Secda qz est subterrane. Ecce auaritia:
qz auari terrā affectāt et p nullo hñt ter
rā desiderabilē. i. regnū celeste. Tertia qz
fecet. ecce luxuria zc. Quarta qz est locus
solitari. ecce inuidia. Quinta qz est lo
humid. ecce gula. Sexta qz est lo frigi
dus. ecce ira: q̄ habet infrigidare aniam ab
ab amore dei. Septima qz in carcere nul
lū opus fit. ecce acidia. vel qz est locus pa
uidus z significat acidia q̄ ex pauiditate
timet bene agere. De scdo zc. Petrus
dormiens significat p̄ctorem in carcere pec
cati dormiētē. Duo milites. i. iter angelū
bonū z angelū malū. Jō dic dñs vnicui
q̄ nrm. Ecce ego mitto angelū meū q̄ pre
cedat te et custodiat in via z introducat ad
locū quē parauit. observa eū et audi voces
ei. zc. Eto. xxiij. Jre angel? bon? dr. Di
mitte p̄cubinā alias dānaberis et vas sca
dalū alijs zc. Ecōtra dr diabol? Et nūqd
ibis ad lupanar zc. Dic vt expedit. Dicit
angel? bon? imaginatiōi p̄ctōis. Tu pec
casti zc. cōfiteri zc. Et angel? mal? ex ad
uerso dr. Glab. qd oportet zc. Sufficit cō
fiteri in q̄dra gēlima dicere q tu es hypo
crita: Jre angel? bon? dicit. Tu es vltima
rius zc. Restitue qz alias zc. Ecōtra an
gelus mal? dr. Glab. sufficit q relinquo
in testamēto. Vel dr. Et tui filij nūqd de
pent medicare? Vel dr. Glab. qz nō ē vlti
ra qz sic fit p̄ctōi mōm. Nota hic contra
emētes vias ante temp? vel frumēta zc.

pro minorit p̄cto zc. Jre angel? bonus dr.
Remitte iniurias zc. Ecōtra angel? mal?
lus. Glab. dicere q tu es vnus iude? zc.
Ecce quod peccator dormit inter duos mil
lites zc. Jō apls. Surge q dormis et eur
ge a mortuis: et illūinabit te ch̄s. Eph. v
De tertio zc. qd significat ille due cat
ene. Jste sūt mala p̄suetudo z mala socie
tas. Prima est mala p̄suetudo. Dicit bari
biconfores z alij artifices laborātes i festis
Cōsuetudo est: qn̄ resp̄ndunt a p̄fessio
re zc. Idem dicit vsurarij zc. Jdez dicit
mulieres de ornāmentis zc. Jde dicunt re
ligiosi nō obseruātes religionis statuta zc.
Nota quod p̄suetudo p̄tra ius naturale v
diuinū nō valet. De consue. c. fi. Jdeo con
tra tales dicit scriptura. Si mutare potest
ethyops pellē suā aut pardus varietates
suas: z vos poterit? bñfacere cū dixerit?
mala Hierē. xij. Secda catena est mala lo
cietas zc. Dic vt expedit zc. Jdeo ch̄s.
Si ocul? tu? scandalizate zc. Har. xviij
Et Laro. Que nocitura tenes q̄tis sint
cara relinq. Vel dic: q due catene sūt due
differētie peccatorū: videlicet p̄cti cōmū
sionis z omīssionis: in q̄b cōprehendunt oia
peccata. De quarto zc. Quatuor q̄
terniones militū significat q aia. scd por
tam. i. mortē obseruaf multitudīne demonū
q dicunt quater quaterniones ppter
q̄tuor passiōes principales: q̄b custodiūt
animam alligatam ne exeat a carcere pec
cati mortalis et sunt iste: videlicet: gaudi
um/ dolor/ spes/ et timor. De quibus Bo
eti. Tu quoq si vis: Lumine claro: Lē
nere verum: Tramite recto carpere callē:
Gaudia pelle: Pelle timorē: Spemq̄ fū
gato: Nec dolor adit: Rubila mens est:
Clincrag frentis: Nec vbi regnat. Sola
virgo Maria obtinuit pro gratia zc. Jō
David. Inhabitabunt. i. demones scz in
camera vbi moritur homo: et abscondent
scz se quia nō videntur: nisi aliquotiens a
sanctis personis sicut a beato Martino:
vel quandoqz a malis in pena: sicut patet
in exemplo qd refert Greg. in. iij. dialogo
rum. Calcanēū significat mortem zc. J
deus ex misericōdia sua mittit angelū suū scz
spiritualem interitus mouentē ad contri
tionez dicendo. Miser zc. Et corpale. i.
p̄dicatore: vel sacerdotes cū eucharistia et

ne liberat ab insidijs demonum: iuxta pmissi-
sione dei. De q̄ Ego. xliij. Ecce ego mittā
angelū q̄ pcedat te: et custodiat in via et in-
roducat ad locū quē parauit. Ecce hic de-
claratio allegorica rē. ¶ Tertia declara-
tio erit tropologica et moralis. Pro q̄ no-
taui octo pūcta in liberatione Petri: signifi-
cātia octo: q̄ de facit in liberatione petri
ris in carcere petri. Primum est mētis illu-
minatio. Scdm cordis p̄ticio. Tertium el-
mendā p̄positio. Quartum oris p̄fessio
Quintū debitorū restitutio. Sexto iniuri-
arū remissio. Septimū honesta cōuersa-
tio. Octauū eucharistie cōio. Primum op̄
q̄ illuminat carcerē. Illuminatio carceris est
q̄ petri cognoscit p̄cula in q̄b̄ stat et ma-
la q̄ incurrit peccādo: q̄ p̄ exis in tene-
broso carcere nō cōficebat rē. Et tūc pōt
dici. Lux refulsit in habitaculo carceris rē.
Dic petice. Illud lumē petebat David:
postq̄ peccauit d. Illumina oculos meos
ne vnq̄ obdormiā in morte rē. Scdm o-
pus: q̄ angel⁹ percussit in latere Petri. Ec-
ce p̄ticio cordis: q̄ i latere sinistro stat cor.
Ezech. vi. Ego p̄ticiui cor cor. Nūqd sen-
tiū istas percussiones rē. Tertium op̄: q̄ Pe-
tr⁹ erexit se. Ecce p̄positū nō redeundi ad
petrā: q̄ tūc hō stat rect⁹: q̄n̄ vero hō est in
p̄posito peccādi: est tot⁹ obliqu⁹ et distort⁹
q̄ facit p̄tra rectitudinē aīe q̄ est ratio et
corpis rē. Iō David. Surgite postq̄ se-
deritis: q̄ māducatis panē doloris. Quar-
tū opus: q̄ ceciderūt catene. Ecce p̄fessio
q̄ petri tot catenis ligat⁹ q̄ petr⁹ h̄z. Iō
de scriptura. Iniquitates sue capiūt impius:
et funib⁹ petri suoz vnusq̄sq̄ cōstringit.
Prouer. v. Et David. Funes petri circu-
plexi sūt merced p̄fessio oēs istas catenas
sue funes soluit. Nota quō catene quib⁹
aliq̄s ligat⁹ h̄nt clauēs sine q̄b⁹ nō pūt sol-
ui. Clauēs aut istas tenet sacerdos: q̄ so-
lus absoluit. Luc. xviij. Ite oñdite vos sa-
cerdotib⁹. Vide d̄ p. et r. c. Si ep̄s. li. vj.
in Glo. vlt. q̄ clauēs fuerūt collare b. Pe.
Iō clamem⁹ ad eū dicētes. Solue iubere
deo culpaz Petre catenas. Qui facis vt
pareā celestia regna b̄tis. Quintū opus/
q̄ dixit sibi angel⁹ p̄cingere. Ecce resutu-
tio debitorū: hec ē porta ferrea q̄ ducit ad
ciuitatē. Quia rō q̄re aliq̄s nō vult resti-
tuere est: q̄ vult large viuere. In p̄fessori

dicēti sibi restituat⁹: rident. Opret me vi-
uere: s̄m statū meū rē. Iō nō pompos⁹/
stricte d̄z viuere vt restituere possit. Iō
ch̄is. Sint lūbi v̄i p̄cincti. s. viuēdo d̄ bo-
no iusto: et lucerne ardētes i manib⁹ v̄is.
Luc. xij. i. opa meritoria. Sextū op̄ et cal-
cea te. Ecce iniuriarū remissio. Discalciat⁹
sentit⁹ sp̄nas rē. ita impatiētes. Sed cal-
ciati nō sentiūt: sic patiētes calceati d̄nt in
pede dextero p̄ timorē dei: et i sinistro p̄ t̄i/
morē inferni. Stare q̄ calciat⁹ pedes in p̄/
paratōne euāgelij pacis. Ephe. vj. Nota
litteralit⁹ q̄ apli habebāt caligas et p̄ter
etiā solulares. Septimū opus: circunda
tibi vestimētū tuū. s. mātellū honeste con-
uersatōis q̄ circundat hōiem a pre ante p̄
deuotam orōnez. A pre post p̄ ieiunia. A
dext⁹ p̄ elemosynā vel tēperantiā. A sinis-
tr⁹ p̄ patiētiā i aduersis. Iō Apoc. xvj.
Brūs q̄ custodit vestimēta sua: ne nudus
ambulet: et videant turpitudinē ei⁹. Vel
ante p̄ prudētiā. Retro p̄ iustitiā. A dext⁹
tris p̄ tēperantiā. Et a sinistris p̄ patiē-
tiā rē. Octauū opus. Sequere me. Ecce cō-
muniō. Angel⁹ em̄ f̄at sacerdotē. Da-
lach. ij. Labia sacerdotis custodiūt scientiā
p̄ legē requirūt ex ore ei⁹: q̄ angel⁹ d̄nt ex
ercitū ē. Quē angel⁹ tūc bene sequit⁹: q̄n̄
ad exēplū sui accipit cōmuniōne rē. Qui
māducat meā carnē: et bibit meū sangui-
nē h̄z vitā eternā. Iō. vj. Tunc petri pōt
dicere cū Petro d̄ns erit. me d̄ ma. hero.

In festo b̄ti Dominici patris
nostri.

Sermo. lix.

Us estis sal
terre. Mat. v. Pro declarati-
one sciendū q̄ conclusio ē in sc̄a
theologia: q̄ oēs creature corpales sensi-
biles habēt officiū in ḡnali. s. significare et
representare res sp̄uales inuisibiles. Ista cō-
clusio p̄bat rōne et auctoritate. Ratio est
ista: q̄ q̄dū sum⁹ in carne mortali nō pos-
sum⁹ intelligere res sp̄uales: q̄ nihil pos-
sum⁹ videre: nisi sp̄ualia. Regla est enī
ph̄ie: q̄ vnū q̄d̄ recipit in alio p̄ modū
recipiētis. Q̄ nos sum⁹ matiales et cor-
porales: iō nihil possum⁹ cape et intelligē
re directe: nisi corporalia vel ista corporali-
tate. Tum rōne n̄rī q̄ sum⁹ corpales vt di-